

V Bruseli 20. 7. 2016
COM(2016) 500 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Rýchlejší prechod Európy na nízkouhlíkové hospodárstvo

**Oznámenie k opatreniam, ktoré sú súčasťou rámcovej stratégie energetickej únie:
legislatívny návrh o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými
štátmi v rokoch 2021 až 2030, legislatívny návrh o začlenení emisií a záchytov
skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného
hospodárstva do rámca politík v oblasti klímy a energetiky na rok 2030 a oznámenie o
európskej stratégii pre nízkoemisnú mobilitu**

1. Úvod

Celosvetový prechod na nízkouhlíkové a obehové hospodárstvo sa začal, pričom dostal nový podnet v podobe parížskej dohody o zmene klímy¹ a programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030. Tento prechod je potrebný s cieľom zabezpečiť pracovné miesta, rast a investičné príležitosti pre súčasné aj budúce generácie Európanov, a zároveň na zmierňovanie nebezpečnej zmeny klímy. Ak si EÚ nezachová a nebude využívať výhodu prvenstva pri podpore obnoviteľných zdrojov energie, energetickej účinnosti a hospodárskej súťaže v oblasti rozvoja ostatných trhov s nízkouhlíkovými technológiami na celosvetovej úrovni, budú tak robiť iné regióny. Očakáva sa, že hospodársky model Európy sa zmení. Je našou spoločnou zodpovednosťou zabezpečiť, aby prechod bol spravodlivý a založený na solidarite, nech nikto nezostane pozadu. Rámcová stratégia energetickej únie² prispieva k tomuto cieľu.

Balík opatrení, ktorý dnes Komisia predstavila, pomáha Európe pripraviť sa na budúcnosť a udržať si konkurencieschopnosť. Je určený predovšetkým pre členské štáty, keďže ony budú rozhodovať o spôsobe vykonávania dohodnutých opatrení na splnenie dohodnutého cieľa emisií skleníkových plynov na rok 2030³.

Členské štáty to však nedokážu samy. Mobilizácia v rámci príprav na parížsku konferenciu o klíme poukázala na dôležitosť neštátnych subjektov, aby sa dosiahla zmena. EÚ tiež očakáva aktivitu od svojich podnikov, poľnohospodárov, výskumníkov, investorov, vzdelávacích inštitúcií, sociálnych partnerov a ďalších subjektov. EÚ zároveň nesie zodpovednosť za podporu svojich činností prijímaním celoeurópskych opatrení a poskytovaním priaznivého prostredia. Podporuje činnosť svojich miest, v ktorých žije 80 % z nás. Mestá patria k najdynamickejším a najinovatívnejším aktérom pri zavádzaní nízkouhlíkového, obehového hospodárstva a často prekračujú vnútroštátne úrovne ambícií. Vidiecke spoločenstvá sú rovnako dôležité, pretože zohrávajú dôležitú úlohu pri poskytovaní udržateľných prírodných zdrojov a ochrane životného prostredia pre budúce generácie.

EÚ robí všetko, čo je v jej silách, aby udržala pozitívnu dynamiku opatrení v oblasti klímy na celosvetovej úrovni. Žiadna krajina nie je ostrovom samým pre seba v ústrety hrozbe katastrofickej zmeny klímy. Z tohto dôvodu sa na najvyššej politickej úrovni vedúci predstavitelia krajín G7 zaviazali urýchliť prechod na energetický systém, ktorý umožní dekarbonizáciu celosvetového hospodárstva, ako aj stanoviť lehotu na ukončenie dotácií na väčšinu fosílnych palív, pričom sa podujali ukončiť vládnu podporu uhlia, plynu a ropy do konca roka 2025. Mestá EÚ budú zohrávať ústrednú úlohu v novej koalícii miest na celom svete, ktorá by mohla byť ďalšou príležitosťou na nadviazanie spolupráce na medzinárodnej úrovni pri pokračovaní v boji proti zmene klímy na miestnej úrovni. Rastúci pocit naliehavosti riešiť prepojenie medzi zmenou klímy a nestabilitou a bezpečnosťou sa opäť potvrdil v tohtoročnom európskom akčnom pláne diplomacie v oblasti klímy⁴.

¹ COM(2016) 110 *Po parížskej konferencii: posúdenie dôsledkov parížskej dohody.*

² COM(2015) 80 *Rámcová stratégia odolnej energetickej únie s výhľadovou politikou v oblasti zmeny klímy.*

³ V októbri 2014 sa hlavy štátov a predsedovia vlád EÚ dohodli na rámci politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie do roku 2030. Tento rámec stanovuje záväzok EÚ voči záväznému cieľu dosiahnuť do roku 2030 aspoň 40 % zníženie vlastných emisií skleníkových plynov v celom hospodárstve v porovnaní s rokom 1990.

⁴ Závery Rady o európskej diplomacii v oblasti klímy po konferencii COP21 z 15. februára 2016.

EÚ má všetok potenciál premeniť výzvy v oblasti zmeny klímy na príležitosť. V tomto celosvetovom kontexte je Európa lídrom v rozvoji inovatívnych nízkouhlíkových technológií a služieb, a to nielen v odvetví energetiky, ale aj v priemysle, stavebníctve a doprave. Toto vedúce postavenie by si mala zachovať. Musíme naďalej poskytovať Európanom správne zručnosti pre nízkouhlíkové hospodárstvo, investovať do budúcnosti našich detí a pomáhať priemyslu prispôbovať sa meniacim sa potrebám. Európa prisľúbila ambiciózne kroky a tieto sľuby sa jej podarí splniť.

2. Hlavné zásady regulačného rámca pre prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých odvetviach hospodárstva

EÚ v októbri 2014 schválila jasný záväzok: záväzný cieľ znížiť do roku 2030 emisie v celom hospodárstve najmenej o 40 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990. Tento záväzok je v súlade s nákladovo efektívnou cestou k dosiahnutiu dlhodobých klimatických cieľov EÚ, stal sa základom pre medzinárodný záväzok EÚ v rámci parížskej dohody o zmene klímy a budú ho spoločne plniť všetky členské štáty.

Na začatie vykonávania tohto záväzku Komisia v júli 2015 predložila návrh na reformu systému EÚ na obchodovanie s emisiami, aby bol v súlade so svojím účelom a aby stimuloval investície do odvetví priemyslu a energetiky aj po roku 2020⁵. Európsky parlament a vlády členských štátov v Rade by mali vyvinúť maximálne úsilie na čo najrýchlejšie prijatie tohto návrhu. Predložený balík opatrení sa zameriava na ďalšie hlavné prvky hospodárstva, ktoré prispievajú k opatreniam v oblasti klímy: odvetvia stavebníctva, dopravy, odpadového hospodárstva, poľnohospodárstva, ako aj využívania pôdy a lesného hospodárstva⁶.

V nadväznosti na doterajšie usmerňujúce zásady pre opatrenia EÚ v oblasti klímy je nový regulačný rámec založený na hlavných zásadách spravodlivosti, solidarity, flexibility a environmentálnej integrity.

Na zabezpečenie spravodlivosti a solidarity zakotvených v rámci pre oblasť klímy a energetiky na rok 2030, ktorý schválila Európska rada, Komisia navrhuje diferencované vnútroštátne ciele znižovania emisií do roku 2030 s prihliadnutím na hrubý domáci produkt každého členského štátu podľa relatívnej prosperity. Úroveň cieľov pre jednotlivé bohatšie členské štáty sa ďalej upraví, aby sa zohľadnila nákladová účinnosť.

Okrem toho sa v návrhu zavádza flexibilný systém, v rámci ktorého môžu členské štáty znížiť emisie spoločne, v mnohých sektoroch a v čase, a to aj pri zohľadnení rozličnej štruktúry hospodárstiev členských štátov. Umožní obchodovanie s emisiami medzi členskými štátmi alebo rozvoj projektov na zníženie emisií v iných členských štátoch. Tým sa zjednodušia toky investícií v rámci EÚ smerom tam, kde sú najviac potrebné na modernizáciu hospodárstva a kde budú mať najväčší prínos za najnižšie náklady⁷.

⁵ Cieľ EÚ na rok 2030 si v týchto odvetviach vyžaduje zníženie o 43 % v porovnaní s rokom 2005.

⁶ Cieľ EÚ na rok 2030 si v týchto odvetviach vyžaduje zníženie o 30 % v porovnaní s rokom 2005.

⁷ S cieľom ešte viac uľahčiť plnenie cieľov sa členské štáty, ktoré čelia výrazne vyšším nákladom na splnenie svojho cieľa, môžu rozhodnúť preniesť určité množstvo emisných kvót v rámci systému obchodovania s emisiami na kompenzáciu emisií v iných odvetviach hospodárstva.

Do rámca EÚ v oblasti energetiky a zmeny klímy je prvý raz zahrnuté aj odvetvie využívania pôdy a lesného hospodárstva. Komisia navrhuje starostlivú rovnováhu medzi väčším objemom stimulov na zachytávanie uhlíka a znižovanie emisií v pôde a lesoch a potrebou zachovať environmentálnu integritu klimatického rámca EÚ s cieľom stimulovať znižovanie emisií v odvetviach stavebníctva, dopravy a poľnohospodárstva. Preto sa obmedzí flexibilita smerom k iným sektorom.

V navrhovanom nariadení pre tieto sektory sa poskytujú prísnejšie pravidlá započítavania pre odvetvia pôdy, využívania pôdy a lesného hospodárstva. Keďže lesné hospodárstvo je hlavným zdrojom biomasy na výrobu energie a produkciu dreva, prísnejšie pravidlá započítavania pre lesné hospodárstvo poskytnú pevný základ pre európsku politiku v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a ďalší rozvoj biohospodárstva po roku 2020.

3. Podpora priaznivého prostredia pre prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo v EÚ

Na základe tohto regulačného rámca je úlohou členských štátov navrhnúť opatrenia, ktoré sú najvhodnejšie na využitie prínosov prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a dosiahnutie ich cieľov. EÚ bude podporovať členské štáty prostredníctvom niekoľkých nástrojov a podporných opatrení.

3.1. Stratégia energetickej únie a ďalšie iniciatívy pre jednotlivé odvetvia

Vzhľadom na význam dopravy v emisiách EÚ Komisia predkladá stratégiu v oblasti nízkouhlíkovej mobility, v ktorej sa identifikujú hlavné hybné sily v oblasti dopravy vrátane celoeurópskych opatrení pre vozidlá s nízkymi emisiami a bez emisií a pre alternatívne palivá s nízkymi emisiami. V stratégii sa tiež kladie dôraz na potrebu čo najlepšieho využitia synergií medzi dopravnými a energetickými systémami.

Pokiaľ ide o stavebníctvo, Komisia prehodnocuje existujúci rámec EÚ pre energetickú efektívnosť a neskôr v tomto roku predloží návrhy vrátane spôsobu na prilákanie financovania na renováciu budov. Komisia tento rok takisto ukončí dobrovoľný recyklačný protokol pre stavebný odpad a odpad z demolácie platný pre celý priemysel. Vzhľadom na obmedzenejší rozsah znižovania emisií v odvetviach poľnohospodárstva a využívania pôdy, návrh o využívaní pôdy a lesnom hospodárstve vytvorí dodatočné stimuly pre sekvestráciu oxidu uhličitého v týchto súvisiacich činnostiach. Reformovaná spoločná poľnohospodárska politika navyše poskytuje rôzne nástroje a opatrenia vo svojich dvoch pilieroch na podporu opatrení v oblasti klímy. Očakáva sa, že preskúmanie politiky EÚ týkajúcej sa používania hnojív prispeje k zníženiu emisií z ťažených a syntetických hnojív. Odpadové hospodárstvo je po poľnohospodárstve v súčasnosti druhým najvýznamnejším odvetvím produkujúcim emisie iné ako emisie oxidu uhličitého. Rámcová smernica o nakladaní s odpadom, a najmä smernica o skládkach, ktorej revíziu minulý rok navrhla Komisia, by mali prispieť k výraznému zníženiu emisií z odpadu.

Členské štáty môžu využívať výhody týchto celoeurópskych opatrení, len ak ich budú riadne vykonávať a presadzovať.

3.2. Prierezové nástroje a hybné sily

Priorita energetickej únie so všetkými jej rozmermi poskytuje širší rámec, v ktorom EÚ môže vytvoriť priaznivé prostredie na transformáciu energetického systému. Okrem toho existuje mnoho ďalších faktorov umožňujúcich podporu takéhoto prechodu v rámci všetkých odvetví hospodárstva.

3.2.1. Obehové hospodárstvo

Obehové hospodárstvo zohráva významnú úlohu v sektoroch zahrnutých do balíka aj mimo nich. Existuje priame fyzické prepojenie medzi množstvom použitých surovín, požadovaným množstvom energie a emisiami skleníkových plynov. EÚ sa podarilo oddeliť svoj hospodársky rast od nárastu emisií oxidu uhličitého, no v oblasti spotreby materiálu a efektívneho využívania zdrojov sa to zatiaľ dosiahnuť nepodarilo.

Minulý rok Komisia preto na riešenie tohto problému predstavila ambiciózny balík o obehovom hospodárstve⁸. Navrhované opatrenia prispievajú k „uzavretiu kruhu“ životného cyklu výrobkov, ktoré sa budú viac recyklovať a znovu používať, a v maximálnej miere sa budú využívať všetky suroviny, výrobky i odpad.

3.2.2. Inovácie pre konkurencieschopnosť

S cieľom využiť príležitosti, ktoré poskytujú inovácie ako kľúčový nástroj pri prechode na nízkouhlíkové hospodárstvo, a maximalizovať účinok každého investovaného eura Komisia plánuje v priebehu tohto roka predstaviť integrovanú stratégiu energetickej únie pre výskum, inovácie a konkurencieschopnosť. Konkrétne opatrenia v rámci tejto novej stratégie by mali priamo podporovať dosahovanie európskych cieľov v oblasti klímy a energetiky a prispievať k modernizácii a konkurencieschopnosti hospodárstva EÚ podporovaním vedúceho postavenia EÚ v oblasti čistých technológií.

Európa je stále najväčším zdrojom financovania výskumu a vývoja súvisiaceho s energetikou na svete (3,9 miliardy EUR v roku 2014, čo predstavuje 36 % celkového množstva) a so 40 percentami celkového podielu vedie aj v počte patentových prihlášok na vysokohodnotné technológie na zmiernenie zmeny klímy. Určitý vysokohodnotný potenciál však zostáva nevyužitý, najmä v oblasti technológií pre čistú energiu a vozidiel s nulovými emisiami. V ostatných oblastiach vrátane technológií pre energiu z obnoviteľných zdrojov začala EÚ zaostávať v porovnaní so svojimi konkurentmi. Čo je ešte dôležitejšie, a to z hľadiska viacerých technologicko-inovačných oblastí, Európa sa musí naučiť lepšie uvádzať inovácie na trh a zaisťovať ich komerčný úspech.

3.2.3. Presun a zvyšovanie objemu investícií

Pri podpore prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné proti zmene klímy a predchádzaní „uzamknutiu“ infraštruktúry a aktív s vysokými emisiami má zásadný význam presúvanie a rýchle rozširovanie súkromných investícií.

⁸ COM(2015) 614 *Kruh sa uzatvára – Akčný EÚ plán pre obehové hospodárstvo*.

V EÚ sa už začali snahy o zosúladienie súkromných investícií s cieľmi v oblasti klímy a efektívneho využívania zdrojov, a to prostredníctvom politik aj strategických verejných investícií.

Systém EÚ na obchodovanie s emisiami stanovuje cenu emisií oxidu uhličitého. Pre odvetvia, na ktoré sa systém EÚ na obchodovanie s emisiami nevzťahuje, sú daňové politiky členských štátov takisto relevantné na stanovenie správnych stimulov.

Iniciatíva únie kapitálových trhov⁹ sa zaoberá významom dlhodobých a udržateľných investícií na zachovanie a rozšírenie konkurencieschopnosti EÚ a podporu prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje. Nedávny vznik zelených dlhopisov môže pomôcť aj priamym kapitálovým tokom smerom k nízkouhlíkovým investíciám.

Treba sa však snažiť ešte viac. EÚ bude pokračovať v prehĺbovaní jednotného trhu a pracovať na odstraňovaní prekážok investovania.

Komisia sa aktívne usiluje zabezpečiť, aby súčasné výdavky rozpočtu EÚ boli v súlade s cieľmi v oblasti klímy. Politický záväzok zabezpečiť, aby sa najmenej 20 % viacročného finančného rámca výslovne týkalo klímy, prináša konkrétne výsledky. V tomto duchu sa Komisia nedávno pripojila k iniciatíve Mission Innovation, ktorej členovia sa zaviazali zdvojnásobiť svoje verejné financovanie výskumu a vývoja čistých energií do piatich rokov do roku 2020.

Finančné nástroje EÚ takisto výrazne prispievajú na opatrenie EÚ v oblasti klímy, čo dokazuje aj Európsky fond pre strategické investície. Tento fond je na dobrej ceste k zmobilizovaniu minimálne 315 miliárd EUR dodatočných investícií do reálnej ekonomiky do polovice roka 2018¹⁰. Viac ako 50 % doteraz schválených investícií sa týkalo zmeny klímy. Spoluinvestovanie do projektov v rámci Európskeho fondu pre strategické investície sa môže uskutočniť buď na úrovni projektu, alebo na úrovni investičnej platformy. Investičné platformy môžu pomôcť financovať malé projekty a spájať finančné prostriedky z rôznych zdrojov s cieľom umožniť diverzifikáciu investícií s geografickým alebo tematickým zameraním. Vďaka nim sa zároveň môžu malé alebo miestne investičné príležitosti stať lákavými pre nové skupiny investorov, napríklad pre dôchodkové fondy či zahraničných inštitucionálnych investorov. Komisia skúma spôsoby, ako spájať a kombinovať zdroje dostupné v rámci iných programov EÚ, ako je napríklad Nástroj na prepájanie Európy alebo program Horizont 2020, s cieľom umožniť dodatočné investície, najmä prostredníctvom investičných platforiem, napríklad v oblasti energetickej efektívnosti, inteligentnej mestskej mobility a inovačných technológií.

Reformovaná politika súdržnosti EÚ podporuje aj prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo a jej projekty budú predstavovať prínos pre obdobie po roku 2020. Podporuje opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti vo verejných a obytných budovách (13,3 miliardy EUR) a v podnikoch (3,4 miliardy EUR, so zameraním na MSP), na prechod na energeticky efektívny sektor dopravy s nízkymi emisiami (39,7 miliardy EUR pre udržateľnú mestskú mobilitu a

⁹ Pozri aj *Únia kapitálových trhov: Prvá správa o stave*, SWD(2016) 147 final.

¹⁰ COM(2016) 359 *Zhodnotenie Investičného plánu pre Európu a ďalšie kroky* (stav k 1. júnu 2016).

nízkouhlíkové druhy dopravy, ako sú železnica, námorné prístavy a vnútrozemské vodné cesty). Okrem toho sa 8 miliárd EUR vyčlenilo na prevenciu a riadenie rizík vrátane 6,4 miliardy EUR na riziká súvisiace so zmenou klímy. Z rozpočtu pre reformovanú spoločnú poľnohospodársku politiku celkovo 115 miliárd EUR slúži na podporu opatrení v oblasti klímy cestou lepšieho obhospodarovania pôdy a cielených investícií¹¹.

V záujme podpory investícií do inovácií, ako sú napr. zachytávanie uhlíka, energia z obnoviteľných zdrojov a zavádzanie nových prelomových technológií do priemyslu, sa v návrhu Komisie na revíziu systému obchodovania s emisiami predpokladá, že sa na tento účel vyhradí 450 miliónov emisných kvót.

3.2.4. Sociálne spravodlivý prechod a nové zručnosti

Od prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo sa očakáva zníženie možností zamestnania na tradičných trhoch (súvisiacich s fosílnymi palivami, najmä v priemyselných odvetviach náročných na uhlík), pričom dôjde k tvorbe nových pracovných miest (týkajúcich sa obnoviteľných zdrojov energie, energetickej účinnosti a elektrifikácie dopravy). To takisto predstavuje potrebu predvídať a zmierniť spoločenský dosah prechodu v špecifických oblastiach a sociálno-ekonomických odvetviach, a to aj prostredníctvom európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Keďže zručnosti budú kľúčovou cestou k prosperite a zamestnateľnosti, Komisia prijala nový program v oblasti zručností pre Európu¹². S cieľom pomôcť riešiť problémy súvisiace so zručnosťami Komisia zavádza opatrenia, vďaka ktorým sa zručnosti viac zviditeľnia a zlepši sa ich uznávanie na miestnej, vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ, od škôl a univerzít až po trh práce. Tento program sa okrem iného zameriava na rekvalifikáciu a zvyšovanie kvalifikácie a stanovuje sa ním „plán na sektorovú spoluprácu v oblastiach zručností“ na zlepšenie logistiky zručností a riešenie nedostatku zručností v určitých hospodárskych odvetviach vrátane ekologických technológií.

3.2.5. Obchodné a vývozné príležitosti

Očakáva sa, že zintenzívnenie obchodných tokov prispeje k rýchlemu rozšíreniu environmentálnych tovarov, služieb a technológií po celom svete a k prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo. EÚ je svetovým lídrom v oblasti vývozu a dovozu environmentálnych tovarov. V roku 2013 vývoz výrobkov na zozname environmentálnych tovarov z EÚ predstavoval 146 miliárd EUR (približne 8 % z jej celkového množstva) a dovoz dosiahol 70 miliárd EUR. Európske spoločnosti by sa mali snažiť naďalej rozvíjať a vyvážať svoju dômyselnosť a know-how v oblasti inovácií.

¹¹ V rámci politického piliera rozvoja vidieka je 7,7 miliardy EUR vyčlenených pre projekty zamerané na sekvestráciu a ukladanie uhlíka v pôde, dodávky a využívanie udržateľných obnoviteľných zdrojov energie a inteligentné klimatické investície. Ďalších 43,7 miliardy EUR je vyčlenených akcie na zlepšenie ekosystémov, ktoré ovplyvňujú aj uhlíkovú stopu poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

¹² COM(2016) 381 *Nový program v oblasti zručností pre Európu: Spolupráca na posilnení ľudského kapitálu, zamestnateľnosti a konkurencieschopnosti.*

EÚ ako člen Svetovej obchodnej organizácie aktívne podporuje liberalizáciu tovarov a služieb, ktoré môžu byť prínosom pre životné prostredie. Ešte pred samitom lídrov G20, ktorý sa uskutoční neskôr v tomto roku v Číne, začala úzko spolupracovať so šiestimi ďalšími členmi Svetovej obchodnej organizácie s cieľom uzavrieť ambicióznú dohodu s týkajúcu sa environmentálnych výrobkov so všetkými účastníkmi. Aj v rámci svojich bilaterálnych obchodných dohôd EÚ presadzuje skorú liberalizáciu environmentálnych výrobkov a služieb a uľahčenie obchodovania a investícií v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov, čím prispieva k cieľom politiky v oblasti klímy.

4. Závery

Prechod Európy na nízkouhlíkové hospodárstvo sa musí zrýchliť. EÚ potrebuje viac pracovných miest, väčší rast a viac investícií a tento program má potenciál priniesť ich a modernizovať európske hospodárstvo. Z dlhodobého hľadiska to výrazne zmení naše hospodárske prostredie.

Rada a Parlament musia pristupovať k legislatívnym návrhom súvisiacim s klímou priloženým k tomuto oznámeniu a k minuloročnému návrhu na reformu systému obchodovania s emisiami EÚ ako k priorite.

Komisia bezodkladne začne alebo urýchli postupy lepšej právnej regulácie (vrátane verejnej konzultácie a posúdení vplyvu), aby sa akčný plán pre nízkoemisnú mobilitu čo najskôr pretavil do súboru účinných a primeraných opatrení. Do konca tohto roka Komisia predloží aj zostávajúce návrhy na dokončenie realizácie stratégie energetickej únie EÚ.

Členské štáty už začali s prípravou svojich stratégií v oblasti energetiky a zmeny klímy po roku 2020. Tento súbor iniciatív im poskytne potrebné spresnenia a nástroje, ktoré im umožnia pokračovať aj vo vnútroštátnom procese ratifikácie parížskej dohody v oblasti zmeny klímy. Členské štáty by mali čo najviac využívať priaznivé prostredie EÚ na čo najhladší a najspravodlivejší prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo.